

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หลักธรรมาภิบาลคือหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี มาจากคำว่า Good Governance ในภาษาอังกฤษ สำหรับการนำมาใช้ในประเทศไทยนั้นมีเหตุสืบเนื่องมาจากความอ่อนแอ และหย่อนประสิทธิภาพของกลไกการบริหารบ้านเมือง การบริหารราชการ และการกำหนดนโยบายสาธารณะ การทุจริต ประพฤติมิชอบในวงราชการ ขณะเดียวกันประชาชนยังขาดความตระหนักถึงสิทธิหน้าที่ และความรับผิดชอบของตนต่อบ้านเมือง ส่งผลให้ประเทศไทยประสบปัญหาในการพัฒนาถึงขั้นหยุดชะงัก ตัวอย่างเช่นปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจ ในปี พ.ศ. 2540 นั้นทำให้ทั้งรัฐ เอกชน และประชาชนบอบช้ำกันโดยถ้วนทั่ว ถ้าความอ่อนแอและหย่อนประสิทธิภาพดังกล่าวไม่ได้รับการจัดการแก้ไขอย่างแท้จริงและรีบด่วนโอกาสที่ประเทศไทยจะฟื้นตัวจากวิกฤติย่อมเป็นไปได้ยากทั้งยังอาจจะก่อให้เกิดความเสียหายร้ายแรงต่อเศรษฐกิจสังคมและการเมืองของประเทศยิ่งขึ้นด้วย ดังนั้นหลักธรรมาภิบาล จึงถูกนำมาใช้เพื่อเป็นหลักในการฟื้นฟูประเทศไทยให้กลับสู่เสถียรภาพเศรษฐกิจได้รวดเร็ว และในระยะยาวยังจะเป็นการสร้างสังคมที่มีความโปร่งใสไม่ทุจริต มีการตรวจสอบ และเผยแพร่ข่าวสารให้ความจริงกับประชาชน ประสานประโยชน์ระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชนให้ได้รับประโยชน์ร่วมกันอย่างยุติธรรมส่งผลให้สังคมเข้มแข็ง มั่นคง มีความสมดุลในการบริหารบ้านเมืองและเป็นเสมือนภูมิคุ้มกัน วิกฤติเศรษฐกิจที่อาจเกิดขึ้นได้อีก (วันเพ็ญ ทรูจิตตวิวัฒน์ : 2544)

ในการสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ให้เกิดขึ้นในทุกภาคของสังคมนั้น ในภาคของประชาชนต้องสร้างความตระหนักตั้งแต่ระดับปัจเจกบุคคล ถึงระดับกลุ่มประชาสังคม ในสิทธิหน้าที่ และความรับผิดชอบต่อเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง เพื่อเป็นพลังของประเทศที่มีคุณภาพ ให้มีความรู้ความเข้าใจ ในหลักการของการสร้างกลไก การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.2546

กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ของประเทศ ได้กำหนดหน้าที่ ของโรงเรียนมัธยมศึกษาไว้ 3 ประการหน้าที่

ประการแรก คือสอนและอบรมนักเรียนตามหลักสูตรในระบบโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความสามารถ และมีทักษะ พื้นฐานเพียงพอแก่การดำเนินชีวิต หน้าที่ประการที่สอง คือสอน ประชาชน ให้มีความรู้ตามความจำเป็นของประชาชน และมีประโยชน์ที่จะนำไปใช้ในชีวิตในทันที ทันใดเพื่อการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติ หน้าที่ประการสุดท้าย ให้บริการ ด้านการศึกษาแก่ชุมชน ได้แก่ การอำนวยความสะดวก ด้านความรู้ต่างๆ ให้แก่ประชาชน (กรมสามัญศึกษา.2535 :9 -10) นอกจากนี้จะต้องปฏิบัติหน้าที่ ดังกล่าวข้างต้นแล้ว จะต้องปฏิบัติ ภารกิจ ที่ได้กำหนดไว้ 7 งาน ได้แก่ งานบริหารทั่วไป งานธุรการ งานวิชาการ งานปกครองนักเรียน งานบริการ งานโรงเรียนกับชุมชน และอาคารสถานที่ (กรมสามัญศึกษา. 2535 : 3 -10)

ในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสำคัญ อย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศ เพราะเป็นการจัดการศึกษา ให้กับนักเรียนเพื่อเลือกวิถีทางในการ ดำเนินชีวิต และการผลิตกำลังคนในระดับกลาง นับว่าเป็นภารกิจที่สำคัญ ในการบริหารการศึกษา ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา การบริหารงาน ของโรงเรียนจะดำเนินไปด้วยดีมีความเจริญ ก้าวหน้าผู้บริหารต้องใช้เทคนิค หรือหลักการบริหารต่างๆ ตลอดจน ความรู้ ความสามารถ ความ ขำนาญที่มีอยู่ ทำให้โรงเรียนไปสู่เป้าหมายของแผนการศึกษาที่กำหนดไว้

ผู้บริหารโรงเรียนในฐานะเป็นผู้บริหารสูงสุดในองค์กรจะต้องให้ประโยชน์สูงสุด แก่องค์กร มีบทบาทหน้าที่ในการบริหารงาน ให้บรรลุผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพ คณะกรรมการ ข้าราชการครูได้กำหนดตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ในกฎ ก.ค. ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2535 ซึ่ง กำหนด หน้าที่รับผิดชอบทั้งปริมาณ และคุณภาพของงานไว้ในระดับสูง สำหรับตำแหน่งครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ และในระดับสูงมากเป็นพิเศษ สำหรับตำแหน่งผู้อำนวยการ มีงานครอบคลุม การ วางแผนการปฏิบัติงาน การกำหนดหน้าที่ และวิธีดำเนินงานของบุคคลในสถานศึกษา ควบคุมดูแล ติดตามผลการดำเนินงานด้านวิชาการ งานธุรการ หรืองานบริหารทั่วไปของสถานศึกษา ให้เป็น ไปตามระเบียบ ควบคุมดูแลและปกครอง มอบหมายงานให้เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ ติดตามแก้ปัญหา และนิเทศ บังคับบัญชา ครู อาจารย์ นักเรียน ตลอดจนเจ้าหน้าที่อื่น ให้สามารถ ปฏิบัติตามหน้าที่ได้อย่างถูกต้องครบถ้วน ดูแล สวัสดิการและความเป็นอยู่ของนักเรียน ครู อาจารย์ และเจ้าหน้าที่อื่นๆ สร้างเสริมความสัมพันธ์ กับผู้ปกครอง และประชาชนในท้องถิ่น จัด กิจกรรม และส่งเสริมการประกอบอาชีพของประชาชนให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐ วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูล จัดทำสถิติต่างๆ นำเทคนิคและวิธีการใหม่ๆ ทางการศึกษามาใช้เผยแพร่ เพื่อปรับปรุงคุณภาพทางการศึกษาของสถานศึกษาพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นที่ยอมรับของประชาชน เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการต่างๆตามที่ได้รับแต่งตั้ง ปฏิบัติการสอน และอบรมวิชาสามัญ หรือ

วิชาชีพ ในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง หรือหลายวิชา แก่นักเรียน หรือประชาชน ตลอดจน ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องส่วนในเรื่องของความรู้ ความสามารถ เฉพาะตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาได้กำหนดไว้ว่า มีความรู้ในการบริหารสถานศึกษา อย่างเหมาะสมแก่การปฏิบัติงานในหน้าที่ มีความรู้ในการบริหารการศึกษา รู้กฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ แบบแผนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ความรับผิดชอบ สามารถควบคุมแนะนำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องปฏิบัติงานดังกล่าวได้อย่างถูกต้อง มีความรู้ในเรื่องกระบวนการกลุ่ม และการติดต่อสื่อความหมาย มีความรู้ความเข้าใจในหลักการบริหารงานบุคคล และมีความสามารถในการปกครองบังคับบัญชา สามารถเสริมสร้างความร่วมมือ ร่วมใจ ภายในสถานศึกษา และระหว่างสถานศึกษา กับองค์กรอื่นๆที่เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดี มีความรู้ และความเข้าใจในบทบาท และภาระหน้าที่ ของสถานศึกษา นโยบายที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา แผนงานของกรม กระทรวงเจ้าสังกัด มีความสามารถในการตัดสินใจ และสามารถจัดความขัดแย้งได้ดีมากเป็นพิเศษ มีความรู้ความเข้าใจในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม นโยบายรัฐบาล และปัญหาการเมืองของประเทศ และสามารถ นำไปใช้ประโยชน์ทางด้านการบริหารสถานศึกษา(สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู.2537: 23-33)

การบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน จะประสบความสำเร็จ และมีประสิทธิภาพ ย่อมขึ้นกับความรู้ความสามารถ และจะต้องมีทักษะการบริหารงานเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ (เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์.2539 :1) ผู้บริหารต้องคำนึงถึงวิธีการที่เหมาะสม และแนบเนียนในการทำงาน เพื่อให้บรรลุถึงจุดหมายที่ต้องการ ผู้บริหารจำเป็นต้องสร้างการบริหารงานด้วยหลักธรรมาภิบาลขึ้นเป็นคุณสมบัติประจำตัวและสถานศึกษาเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการบริหารงานที่มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้

นอกจากนี้ ตามพระราชบัญญัติครูในมาตรา47 และสำนักเลขาธิการคุรุสภา พ.ศ.2540 ได้กล่าวถึงมาตรฐานตามเกณฑ์การประกันคุณภาพ ในการบริหารของผู้บริหารไว้ 12 มาตรฐาน คือมาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษา มาตรฐานที่ 2 ตัดสินใจปฏิบัติการกิจกรรมต่างๆโดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับการพัฒนาบุคลากร ผู้เรียนและชุมชน มาตรฐานที่3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้ร่วมงานให้สามารถปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพ มาตรฐานที่4 พัฒนาแผนงานขององค์กรให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง มาตรฐานที่ 5 พัฒนาและใช้นวัตกรรมการบริหารจนเกิดผลงานที่มีคุณภาพสูงขึ้นเป็นลำดับ มาตรฐานที่ 6 ปฏิบัติงานขององค์กรโดยเน้นผลถาวร วัดจากมีการปฏิบัติงานตามแผนงานที่กำหนดไว้จริง โดยผู้ปฏิบัติงานดำเนินการเอง ตรวจสอบประเมินระหว่างการทำงานด้วยตนเองและปรับปรุงงานได้เองจนสามารถนำไปสู่ผลได้จริงอย่างภาคภูมิใจ มาตรฐานที่7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ได้อย่างเป็นระบบ มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี วัดจากการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีจนผู้อื่นเกิดศรัทธาและปฏิบัติตาม ตามแบบอย่างที่ดีเลือกสรรแล้วจนเป็นปกตินิสัย

มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่นอย่างสร้างสรรค์ วัดจากการเป็นผู้นำในกาพัฒนาชุมชน และร่วมมือกับหน่วยงานอื่นพัฒนาการศึกษาอย่างเป็นระบบ มาตรฐานที่ 10 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนาวัดจากการสามารถนำข้อมูลข่าวสารมาใช้ในการจัดกิจกรรมการพัฒนาได้เป็นปกติวิสัยและสามารถให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ผู้ร่วมงาน หน่วยงาน และชุมชนได้อย่างเป็นระบบ มาตรฐานที่ 11 เป็นผู้นำและสร้างผู้นำวัดจากการร่วมกันสร้างแนวทางหรือวัฒนธรรมการทำงานที่ดีต่อองค์กร มาตรฐานที่ 12 สร้างโอกาสในการพัฒนาได้ทุกสถานการณ์วัดจากการดำเนินกิจกรรมขององค์กรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้เล็งเห็นความสำคัญเกี่ยวกับการบริหารงานด้วยหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารเป็นอย่างยิ่ง จึงได้วางหลักเกณฑ์ในการแต่งตั้งผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ได้ให้ความรู้ในภาคทฤษฎี และฝึกปฏิบัติในเรื่องความรู้ทางด้านการจัดการและการสร้างระบบธรรมาภิบาลในสถานศึกษาเพื่อให้เกิดทักษะประกอบกับเทคนิคในการบริหารงาน ซึ่งได้ชี้ให้เห็นว่า ผู้บริหารจะประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลว ในการบริหารนั้นขึ้นอยู่กับการบริหารงานที่ดีและมีรูปแบบการบริหารงานอย่างเป็นธรรมด้วยรูปแบบการบริหารงานด้วยหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา

หลักธรรมาภิบาลตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.2546ประกอบไปด้วยหลักพื้นฐาน 6 ประการดังนี้

1. หลักนิติธรรม การการใช้กฎระเบียบที่มีความชอบธรรม และสามารถเปิดโอกาสให้มีการร่วมปรับปรุงได้
2. หลักคุณธรรม ความชอบธรรมในการใช้อำนาจ
3. หลักความโปร่งใส การดำเนินการบริหารการจัดการที่โปร่งใส
4. หลักความมีส่วนร่วม ร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ร่วมตัดสินใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
5. หลักความรับผิดชอบ ความพร้อมรับการตรวจสอบ สามารถตรวจสอบได้
6. หลักความคุ้มค่า การบริหารที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีครู อาจารย์ และนักเรียนจำนวนมาก อีกทั้งบางโรงเรียนอยู่ในเขตชุมชน ผู้บริหารโรงเรียนจึงมีภาระหน้าที่ความรับผิดชอบสูงขึ้น และต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถในการบริหารงาน ด้วยหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ทางราชการและประเทศชาติอย่างสูงสุด และการจัดการ

ศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาจะสำเร็จตามเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ของทางราชการมากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถ ในการบริหารงานอย่างมีรูปแบบด้วยหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน แต่สภาพจริงในการบริหารปัจจุบันมีรูปแบบสอดคล้องกันกับหลักธรรมาภิบาลเพียงไร มีปัญหาอย่างไรหรือไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัญหาและเสนอรูปแบบการบริหารงานด้วยหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์เขต 1 เพื่อเป็นแนวทาง สำหรับผู้บริหารโรงเรียนได้นำผลของการวิจัยไปใช้พัฒนา การบริหารงานที่สอดคล้องกับความก้าวหน้าของระบอบประชาธิปไตยบนรากฐานของการมีส่วนร่วม และเพื่อใช้เป็นองค์ความรู้ เป็นแนวทางในการเผยแพร่การบริหารงานด้วยหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนของตนเอง และโรงเรียนอื่นเป็นวงกว้างให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างยั่งยืนต่อไป

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดจุดมุ่งหมายของการวิจัยไว้ดังนี้

1. มุ่งศึกษาปัญหาในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์เขต 1
2. เพื่อเสนอรูปแบบการบริหารงานด้วยหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์เขต 1

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานด้วยหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์เขต 1 ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาปัญหา การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเขตพื้นที่การศึกษา นครสวรรค์เขต 1 โดยมีสาระสำคัญ ประกอบด้วยหลักพื้นฐาน 6 ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม

หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า แล้วสร้างรูปแบบการบริหารงานด้วยหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์เขต 1

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้มี 2 ช่วงตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยคือ

ช่วงที่ 1 ได้แก่ประชากรที่ใช้ในการศึกษาปัญหาการบริหารงานตามหลัก

ธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์เขต 1 ได้แก่ผู้บริหาร และครูผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์เขต 1 ปีการศึกษา 2547 จาก 15 โรงเรียน รวมจำนวนบุคลากร 980 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์เขต 1 ปีการศึกษา 2547 ได้มาด้วยการใช้ตารางประมาณ กลุ่มตัวอย่างของ เครซี และมอร์แกน(Krejcie and Morgan) อ้างถึงในเทียมจันทร์ พานิชย์ฉินไทย.มปป: 136 – 137)จำนวน 278 คน

ช่วงที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 8 คน

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยมีดังนี้

ช่วงที่ 1

1. ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน
2. ปัญหาการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามหลัก

ธรรมาภิบาล สารสำคัญประกอบด้วยหลักพื้นฐาน 6 ประการดังนี้ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า

ช่วงที่ 2

รูปแบบการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาด้วยหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์เขต 1

นิยามศัพท์เฉพาะ

โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง สถานศึกษาที่ทำการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์เขต 1 ปีการศึกษา 2547 รวมทั้งสิ้น 15 โรงเรียน ดังนี้

1. โรงเรียนนครสวรรค์
2. โรงเรียนสตรีนครสวรรค์
3. โรงเรียนนวมินทราชูทิศ มัชฌิม
4. โรงเรียนจิระประวัติวิทยาคม
5. โรงเรียนโกรกพระ
6. โรงเรียนบ้านแก่งชลวิดิวิทยา
7. โรงเรียนชุมแสงชนูทิศ
8. โรงเรียนพระบางวิทยา
9. โรงเรียนบึงบอระเพ็ดวิทยา
10. โรงเรียนทับกฤชพัฒนา
11. โรงเรียนเก้าเลี้ยววิทยา
12. โรงเรียนหัวดงราชพรมหาภรณ์
13. โรงเรียนพยุหะพิทยาคม
14. โรงเรียนเขากะลาวิทยาคม
15. โรงเรียนเขาทองพิทยาคม

ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหรือรักษาการในตำแหน่ง

ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์เขต 1 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา 15 โรงเรียน

ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการที่ทำหน้าที่ ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์เขต 1 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา 15 โรงเรียน

รูปแบบ หมายถึง กระบวนการหรือแนวทางที่ดำเนินการไปอย่างมีขั้นตอนซึ่งจะนำไปสู่เป้าหมายการบริหารงานของผู้บริหารด้วยหลักธรรมาภิบาล

หลักธรรมาภิบาล หมายถึง สาระสำคัญในการบริหารงาน ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.2546 ประกอบด้วยหลักพื้นฐาน 6 ประการคือ

หลักนิติธรรม การการใช้กฎระเบียบที่มีความชอบธรรม และสามารถเปิดโอกาสให้มีการร่วมปรับปรุงได้ หลักคุณธรรม ความชอบธรรมในการใช้อำนาจ หลักความโปร่งใส การดำเนินการบริหารการจัดการที่โปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม ร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ร่วมตัดสินใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง หลักความรับผิดชอบต่อความพร้อมรับการตรวจสอบสามารถตรวจสอบได้ หลักความคุ้มค่า การบริหารที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

การบริหารงานด้วยหลักธรรมาภิบาล หมายถึง การบริหารงานด้วยหลักธรรมาภิบาล 6 หลัก ในโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยที่หลักธรรมาภิบาลนี้มีเจตนารมณ์สำคัญที่จะให้โรงเรียนของรัฐมีหลักการและทิศทางในการปฏิบัติราชการเพื่อให้เกิดผลโดยรวมเป็นกลไกที่มีความเข้มแข็ง มีการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล และอย่างโปร่งใส

เขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 1 หมายถึง อำเภอเมือง อำเภอโกรกพระ อำเภอเก้าเลี้ยว อำเภอชุมแสง และอำเภอพยุหะคีรี

ประโยชน์ที่ได้รับ

ผลจากการวิจัยในครั้งนี้จะเกิดประโยชน์ต่อโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์เขต 1 และผู้เกี่ยวข้องดังนี้

1. ทำให้ทราบถึงปัญหา การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอันจะเป็นแนวทางในการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์เขต 1
2. ได้รูปแบบการบริหารงานด้วยหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสม อันจะเป็นแนวทางให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา จะได้กำหนดนโยบายการบริหารงานและวางแผนได้อย่างมีระบบ เป็นการส่งเสริมความก้าวหน้าในการบริหารงานของโรงเรียน และทำให้การบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 1
3. นำไปใช้ในการปรับปรุงการวางแผนเพื่อดำเนินการ การบริหารงานด้วยหลักธรรมาภิบาลได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการของบุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งมีผลโดยตรงต่อการพัฒนาการบริหารงานอย่างมีระบบ